

اثر آفرینان

«آسرا باد» و «جر جان»

«رتن گلستان»

به اهتمام موسسه فرهنگی میراث

تحقیق و پژوهش: محمد باقر

موسسه انتشارات کتاب نشر

۱۳۹۲

مؤسسه انتشارات

اثر آفرینان استرآباد و جرجان (استان گلستان)

به اهتمام مؤسسه فرهنگی میرداماد

تحقیق و پژوهش: محمداقبر مقدم

ویراستار: حسن غریب

انتشارات: کتاب نشر، دبیرخانه نهاد کتابخانه‌های عمومی جمهوری اسلامی ایران

چاپ اول / سال ۱۳۹۲ / قطع: ۱۰/۲۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۴۱-۱۵-۸

سرشناسه: مقدم، محمداقبر، ۱۳۴۱ -

عنوان و نام پدیدآور: اثر آفرینان استرآباد و جرجان / تحقیق: محمداقبر مقدم؛ به اهتمام مؤسسه فرهنگی میرداماد.

مشخصات نشر: تهران: نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، مؤسسه انتشارات کتاب نشر، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۱۰۲ ص: ۲۹×۲۲ س.م.

شابک: 978-600-6941-15-8

وضعیت فهرست نویسی: قیفا

موضوع: مشاهیر -- ایران -- گلستان -- سرگذشتنامه

موضوع: مجتهدان و علما -- ایران -- گلستان -- سرگذشتنامه

موضوع: گرگان -- زندگی فرهنگی

موضوع: گرگان -- سرگذشتنامه

شناسه افزوده: مؤسسه فرهنگی میرداماد گرگان

شناسه افزوده: نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، مؤسسه انتشارات کتاب نشر

رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ م ۵۵/۲۰۴۹ DSR

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۴۲

شماره کتابشناسی ملی: ۳۰۸۶۳۹۶

آدرس: تهران، زرتشت غربی، کوچه کامییز، نبش طباطبایی رفیعی، پلاک ۱۸، مؤسسه انتشارات کتاب نشر، تلفن: ۸۸۹۷۸۴۱۴-۱۷

۸۵۵۵۰۰۰

۱۰۰۰

افتخار آفرین هموار کنند.

اینجانب همواره در این اندیشه بودم تا تاریخ، فرهنگ و بزرگان این دیار از غربت به در آمده و با احیاء نام و یاد آنان شکوه و عظمت این سرزمین که سهم بزرگی در گسترش اسلام به خصوص تشیع و همچنین بارور کردن شجره طیبه علم و اندیشه داشته است، آشکارتر گردد و تاسیس موسسه فرهنگی میرداماد با همین هدف صورت گرفت. هر یک از این موسسه مسیر ناپیموده‌ی طولانی در پیش رو دارد، اما بحمدالله گام‌های اساسی و خوبی برداشته و امیدوارم این حرکت ارزشمند هر روز گسترده‌تر و عمیق‌تر تداوم یابد.

مجموعه پیش رو که در راستای احیاء موارث گرانقدر دیار استرآباد و جرجان (استان گلستان) توسط محقق گرامی حضرت الاسلام محمد باقر مقدم و جمعی از پژوهشگران به رشته تحریر در آمده، به معرفی اثر آفرینان این دیار و آثار آنان پرداخته است.

یقیناً این اثر ارزشمند پایان ناپیموده علوم نیست توانسته باشد همه آفرینندگان آثار از این دیار را معرفی نماید اما در نوع خود کاری کم نظیر و بدیع است. منابع متنوع تاریخی، بیان شرح حال، معرفی تالیفات به تفکیک آثار چاپ شده و نسخ خطی به همراه مراکز نگهداری و مخطوطات از جمله ویژگی‌های این اثر است. جا دارد از مؤلف محترم و همه عزیزانی که در تالیف و تدوین این اثر تلاش کرده‌اند تشکر وافر نموده و از خداوند متعال برای آنان توفیق روز افزون مسئلت نمایم.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

سید کاظم نورمحمدی

سی‌ام اردیبهشت ماه ۱۳۹۱ شمسی

مطابق با ۲۷ جمادی الثانی ۱۴۳۳ قمری

نگارنده آفریدگار خود را سپاس می‌گوید که توفیق نوشتن «اثر آفرینان استرآباد و جرجان» را فراهم ساخت و فرصت پایان آن را به ما فرمود.

این کتاب شرح احوال آثار پدیدآوران استرآباد و جرجان، و شناسایی نسخه‌های خطی را به عهده دارد. اهمیت شناختن شناساندن آثار، کتاب‌ها و آثار علما و دانشمندان، بر کسی پوشیده نیست. این کار یک تخصص میان‌رشته‌ای است که نیازمند دانش‌های گوناگون و پرمایه دارد.

پرواضح است که در پدیده آوردن اثری از یک نخبگان هر رشته از علوم، آگاهی از پیشینه‌ی کار و تجربه‌ی پیشکسوتان و معاصران، ضرورتی انکارناپذیر است. ریزه برای نرسندگی امروزی که از امکانات فراوانی برای دستیابی بر اطلاعات برخوردار است. از این رو بسیاری از دانشمندان و علما در چهارده قرن گذشته، به این مهم پرداخته و کتاب‌های ارزشمندی در معرفی آثار علما و پژوهشگران به رشته تحریر آورده‌اند. اما آنان به معنای واقعی کلمه، کتاب‌شناس بودند و تمام عمر بابرکت خود را صرف شناختن و شناساندن دانشمندان، شاعران، کتاب‌ها و کتابخانه‌ها کردند. در این میان، هستند کسانی که سعی کرده‌اند با سردآوری بی‌اساس از چند کتاب، خود را در زمره‌ی چنین ستارگانی قرار دهند. اما کارشناسان و خبرگان این دانش و هنر می‌دانند که تفاوت کار از کجاست تا کجا؟

شاید سخن‌نگارنده در معرفی خود از دسته‌ی دوم، نوعی تظاهر به تواضع تصور شود. اما حقیقت این است که هر کس در این وادی، دستی از دور برآتش دارد، متوجه ژرفای این امر خطیر از یک سو و کمتری دانش کتاب‌شناسان بزرگ و بی‌نظیر از سوی دیگر هست. بنا براین توقع از خواننده‌ی گرامی این است که کتاب حاضر را به‌دقت در راه تلمذ از آستان بزرگان دسته‌ی نخست به شمار آورند. باوجود این تلاش فراوانی شده است تا برای جامعه مفید عرضه شود. هرچند ممکن است کاستی‌هایی در آن راه یابد.

جرجان، سرزمینی است کهن؛ با تاریخی پرفراز و نشیب، در متون باستانی، نام آن را ورکان، هسکان، هسکانه‌اند. این شهر تا چند قرن به نام جرجان شناخته می‌شد. اما پس از ویرانی‌های ناشی از حمله‌ی مغولان و تیموریان، نام آن به استرآباد تغییر یافت.

ولایت پهناور جرجان، که منطبق با شهرهای گنبدکاووس و گرگان امروزی است، پیش از اسلام، شهری آباد و پرجمعیت بود. پس از ظهور دین مبین اسلام نیز، هم‌چنان از اهمیت و نقش موثری برخوردار است. نقش بزرگان و دانشمندان این شهر، در دوره صفویان، پررنگ‌تر شد. آنها در تحکیم پایه‌های دولت شیعی صفویان و رشد و توسعه‌ی دانش در تبریز، قزوین و اصفهان (پایتخت‌های صفویان)، سهم بسزایی داشتند.

اثر آفرینان جرجان و استرآباد

حضور آنان در حوزه‌ی علمیه‌ی نجف اشرف، هندوستان و مکه‌ی مکرمه نیز درخشنده و چشمگیر است. هم‌چنین در هر رشته از علوم و دانش‌ها، شخصیت برجسته‌ای از این سرزمین برخاسته است و کتاب بسیار ارزشمندی از خود برجای نهاده است که خواننده‌ی گرامی در متن این اثر، با آن کتاب‌ها آشنا خواهد شد.

به هر روی، کتاب حاضر عهده‌دار معرفی بیش از سیصد مدخل از دانشمندان استرآباد و جرجان تا پایان قرن ۱۴ هـ. ق است. تعدادی از این مدخل‌ها ارجاعی و تعدادی برای رفع ابهام است.

(۱) معیار مدخل‌گزینی، انتساب حداقلی اشخاص به استرآباد و جرجان است. به عبارت روشن‌تر، هر کس که در این شهر متولد یا فوت شده، مدت زمانی در استرآباد و جرجان سکونت اختیار کرده و یا نیاکانش از مردم این شهر هستند، معمول تعریف انتساب حداقلی می‌شود. به شرطی که حداقل یک اثر مکتوب مشور یا منظوم به او نسبت داده باشند.

(۲) منبع و مأخذ مورد استفاده برای این پژوهش، کلیه‌ی فهرست‌های نسخه‌های خطی کتابخانه‌های قابل دسترس ایران و جهان، کتاب‌شناسی‌ها، تذکره‌ها، کتاب‌های شرح حال، کتاب‌های رجالی، تاریخی، مقاله‌ها و نشریاتی است که اندک اطلاعاتی از مدخل‌های گزینش شده را در دسترس قرار دهند.

(۳) ترتیب کتاب بر اساس الفبای نام کوچک اشخاص است. بجز مواردی که ابهام یا شباهت اسمی وجود داشته باشد. یا نام مشهور، تخلص، کنیه و لقب شخص پیش و بیش از نام کوچکش شهرت پیدا کرده باشد. هم‌چنین کلمه‌ی سید، پیش از نام سادات ذکر شده است.

(۴) در صورتی که سال تولد و وفات شخصی، به طوری که یا احتمالی به دست آید، ذیل نامش، به ترتیب: تولد، خط تیره، وفات ذکر شده است. در غیر این صورت فرد نامی آن شخص جایگزین می‌گردد. اما اگر در مواردی هیچ تشخیص زمانی امکان‌پذیر نشد، علامت سوال در کنار رفته است.

(۵) ذیل شرح حال مختصر هر مدخل، کتاب‌ها و آثار آن شخص به ترتیب الفبای عنوان آنها (حتی المقدور) آورده شده است. سپس در صورتی که آگاهی از محتوای کتاب در دسترس باشد، گزارشی از آن آرایه و در پی آن، نسخه‌های خطی و چاپی آن آورده شده است. در پایان منابع مورد استفاده ذکر شده است.

نگارنده برخود لازم می‌داند که از مؤسس محترم موسسه‌ی فرهنگی میرداماد ایت‌الله سید کاظم نورمفیدی و ریاست محترم آن، حجت‌الاسلام و المسلمین حاج سید مجتبی نورمفیدی کمال تشکر و سپاس عمل آورد زیرا گذشته از پیشنهاد تألیف این کتاب و حمایت‌های مالی، نشر آن را نیز به عهده گرفتند. هم‌چنین از همکاران محترم به صورت گروهی در فیش‌برداری و گردآوری اطلاعات این حقیر را یاری رساندند.

فهرست اشخاص

- ۹۱ «احمد بن محمد بن احمد بن طرخان کندی جرجانی».....
- ۹۱ «سید احمدعلی بن محمدصادق حسینی استرآبادی».....
- ۹۲ «سید اسحاق حسینی استرآبادی» (سید اسحاق خروقی).....
- ۹۵ «سید اسحاق بن حسن کردکویی».....
- ۹۵ «اسکندر بن دیس جرجانی».....
- ۹۶ «اسماعیل استرآبادی».....
- ۹۷ «اسماعیل بن ابراهیم استرآبادی» (نجاتی).....
- ۹۷ «اسماعیل بن احمد اسماعیلی جرجانی».....
- ۹۸ «اسماعیل بن حسان جرجانی».....
- ۹۸ «سید اسماعیل بن حسین جرجانی» (حکیم سید اسماعیل).....
- ۱۰۹ «اسماعیل بن خداداد استرآبادی».....
- ۱۰۹ «اسماعیل بن سعید شالنجی».....
- ۱۱۰ «اسماعیل بن علی استرآبادی» (ابن المثنی).....
- ۱۱۱ «اسماعیل بن محمدباقر اشرفی استرآبادی».....
- ۱۱۲ «اشرف بن شریف جرجانی».....
- ۱۱۲ «اصم استرآبادی».....
- ۱۱۲ «الهی استرآبادی».....
- ۱۱۲ «امیر آق ملک بن جمال الدین (امیر شاهی)».....
- ۱۱۷ «امیر یوسف استرآبادی».....
- ۱۱۷ «امین استرآبادی».....
- ۱۱۷ «امین الدین استرآبادی».....
- ۱۱۹ «بدرالدین هلالی استرآبادی».....
- ۱۱۹ «بیاضی استرآبادی».....
- ۱۲۰ «بیکم استرآبادی».....
- ۱۲۰ «بیکم جرجانی بنت ناصر» (شاه ملک).....
- ۱۲۲ «بکی استرآبادی».....
- ۱۲۲ «ابوالفتح ثابت بن محمد جرجانی».....
- ۱۲۵ «حسن بن حسن استرآبادی» (منجم).....
- ۱۲۵ «جلال الدین استرآبادی».....
- ۱۲۷ «سید جمال الدین استرآبادی».....
- ۱۳۰ «سید جمال الدین بن عبدالرحمن جرجانی».....
- ۱۳۲ «جواد بن محمد بن ریعمدار».....
- ۱۳۴ «حالی استرآبادی».....
- ۱۳۴ «حجایی بنت بدرالدین هلالی».....
- ۱۳۵ «حسن بن احمد استرآبادی» (ابوعلی).....
- ۱۳۶ «سید حسن استرآبادی».....
- ۱۳۷ «سید حسن حزینی استرآبادی».....
- ۱۳۸ «حسن بن حمویه استرآبادی».....
- ۱۳۸ «سید حسن خیرتی استرآبادی».....
- ۱۳۹ «حسن سخایی استرآبادی».....
- ۱۴۲ «حسن بن سیف الدین استرآبادی».....
- ۱۴۲ «حسن بن غیاث الدین عبدالحمید استرآبادی».....
- ۱۴۴ «حسن بن علی استرآبادی».....
- ۱۵۱ «حسن بن محمد استرآبادی».....
- ۱۵۱ «حسن بن محمد استرآبادی».....
- ۱۵ «آشوری استرآبادی».....
- ۱۵ «آقا بیک مشفق استرآبادی».....
- ۱۷ «ابراهیم بن نصر جرجانی» (زاهد جرجانی).....
- ۱۷ «ابراهیم بن احمد استرآبادی» (مطرفی).....
- ۱۸ «ابراهیم استرآبادی».....
- ۱۹ «ابراهیم بن عباس صفار جرجانی».....
- ۲۰ «ابراهیم بن محمد بن (محمد حسن) جرجانی».....
- ۲۱ «ابراهیم بن مویه سهمی جرجانی».....
- ۲۱ «ابراهیم بن ولی الله گرگ استرآبادی».....
- ۲۵ «ابن حسام استرآبادی».....
- ۲۵ «ابوبکر بن زکی قونوی» (احمد بن زکی).....
- ۲۷ «ابوالحسن گرگانی».....
- ۲۷ «سید امیر ابوالحسن استرآبادی».....
- ۲۸ «ابوسلیک گرگانی».....
- ۲۸ «ابوعبدالله جرجانی».....
- ۲۸ «سید ابوطالب استرآبادی».....
- ۲۸ «منتجب الدین (نجیب الدین) ابوطالب استرآبادی».....
- ۳۰ «ابوطالب گرگانی».....
- ۳۱ «سید ابوطالب بن میرزا بیک فندرسکی».....
- ۳۱ «ابوالفتح بن محمد میر مخدوم حسینی عربشاهی».....
- ۴۷ «ابوالفتح میر میران بن ابوالقاسم فندرسکی استرآبادی».....
- ۴۸ «سید ابوالقاسم بن محمدعلی امیر لطیفی».....
- ۴۸ «سید ابوالقاسم بن میرزا بزرگ میر فندرسکی».....
- ۵۸ «سید میر ابوالقاسم بن باقر استرآبادی».....
- ۵۹ «سید ابوالقاسم بن عبدالنبی حسینی ذهبی» (میرزا باباشیرزای).....
- ۷۲ «ابوالقاسم جرجانی».....
- ۷۳ «سید ابوالقاسم قاری استرآبادی».....
- ۷۳ «سید ابوالمعالی بن بدرالدین حسن استرآبادی».....
- ۷۵ «احمد استرآبادی».....
- ۷۶ «سید احمد استرآبادی حایری قاری».....
- ۷۷ «احمد استرآبادی مختلص به نسیم».....
- ۷۷ «احمد بن ابراهیم اسماعیلی جرجانی».....
- ۸۰ «ابوالهیثم احمد بن حسن جرجانی».....
- ۸۱ «احمد بن تاج الدین حسن بن سیف الدین استرآبادی».....
- ۸۳ «ابویحیی احمد بن داوود جرجانی».....
- ۸۶ «احمد بن سیف الدین استرآبادی».....
- ۸۸ «ابومنصور احمد بن فضل نعیمی جرجانی».....
- ۸۸ «احمد بن محمد بن احمد جرجانی».....
- ۹۰ «احمد بن محمد ادریسی استرآبادی».....
- ۹۰ «احمد بن محمد بن احمد جرجانی».....

- طایری استرآبادی» ۱۵۴
 «خضر بن مهدی علوی استرآبادی» ۱۶۵
 «میر ظهیر سماکی استرآبادی» ۱۶۶
 «عاشور استرآبادی» ۱۶۶
 «عباس سپهر استرآبادی» ۱۶۷
 «سید عبدالحسین بن عبد الوهاب حسینی استرآبادی» ۱۶۸
 «سید عبدالحی بن عبد الوهاب حسینی استرآبادی» ۱۶۸
 «عبدالرحمن جرجانی» ۱۶۹
 «عبدالرحمن بن محمد ادریسی استرآبادی» ۱۷۱
 «عبدالرحیم بن محمد حسینی جرجانی» ۱۷۱
 «عبدالرشید بن حسین استرآبادی» ۱۷۱
 «عبدالعلی بن احمد گرگانی» ۱۷۲
 «عبدالرفیع بن عبدالله فندرسکی استرآبادی» ۱۷۴
 «عبدالعزیز بن اردشیر استرآبادی» ۱۷۸
 «سید عزیزالله بن امام وردی موسوی فندرسکی استرآبادی» ۱۷۸
 «سید عبدالعظیم بن عباس استرآبادی» ۱۸۰
 «عبدالقادر بن صدرالدین محمد استرآبادی» ۱۸۱
 «عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی» ۱۸۲
 «عبدالکریم بن محمد تقی گرگانی» ۱۸۶
 «عبدالله بن عدی جرجانی» (ابن قطان) ۱۸۷
 «عبدالله بن محمد جرجانی» ۱۸۷
 «عبدالله بن محمد استرآبادی» ۱۸۷
 «عبدالله بن مسیح تهرانی استرآبادی» ۱۹۰
 «عبدالله بن یوسف جرجانی» ۱۹۰
 «ابونعمین عبدالملک بن محمد جرجانی» ۱۹۴
 «عبدالمومن بن صفی الدین جرجانی» ۱۹۵
 «عبدالله بن علی استرآبادی» (ابن شریعتمدار) ۱۹۶
 «عبدالمجید (عبدالواحد) بن نعمت الله استرآبادی» ۱۹۶
 «عبد الوهاب بن ابراهیم زنجان جرجانی» ۱۹۷
 «عبد الوهاب بن حسین استرآبادی» ۱۹۷
 «عبد الوهاب بن طاهر بن حسین استرآبادی» ۱۹۷
 «عبدالله بن محمد استرآبادی» ۱۹۹
 «عقیلی استرآبادی» ۲۰۲
 «علی بن احمد جرجانی» ۲۰۲
 «علی بن حسن استرآبادی» (نیل الدین) ۲۰۳
 «علی بن حسین (ابن هندو)» ۲۰۴
 «علی بن حسین استرآبادی» (نواجه بی آزادی) ۲۰۴
 «علی بن حمزه جرجانی» ۲۰۶
 «علی بن داوود خادم استرآبادی» ۲۰۷
 «سید علی بن داوود حسینی جرجانی» (ضیاء الدین بن سدید الدین) ۲۰۷
 «علی زردوز استرآبادی» ۲۰۸
 «علی بن زین الدین انصاری استرآبادی» ۲۰۹
 «علی بن عبدالعزیز جرجانی» ۲۰۹
 «عمادالدین علی بن علی استرآبادی» (شریف قاری) ۲۱۱
 «سید شرف الدین علی حسینی استرآبادی» ۲۱۱
 «سید حسن بن محمد استرآبادی (ابن شرفشاه)» ۱۵۴
 «حسن بن محمد بن گرشاسپ استرآبادی» ۱۶۵
 «حسن بن محمد علی استرآبادی» ۱۶۶
 «سید حسن (حسین) بن مرتضی حسینی استرآبادی» ۱۶۶
 «حسن بن یوسف رسولی گرگانی» ۱۶۷
 «حسین (حسن) خضر شاه استرآبادی» ۱۶۸
 «عزالدین حسین استرآبادی» ۱۶۸
 «حسین بن سعد (اسعد) موبدی ذهستانی» ۱۶۹
 «عزالدین حسین بن شمس الدین استرآبادی» ۱۷۱
 «ابوعلم بن استرآبادی» ۱۷۱
 «حسن بن احمد استرآبادی» ۱۷۱
 «حسین بن اسد بن جرجانی» (ابو عبدالله) ۱۷۲
 «حسین بن محمد بن جرجانی» (ابوالمحسن گلزار) ۱۷۴
 «ابوالمحسن بن جرجانی» ۱۷۸
 «حسین بن محمد جرجانی» (عبدالله) ۱۷۸
 «حسین بن علی حسینی استرآبادی» ۱۸۰
 «حسین بن محمد جرجانی» ۱۸۱
 «حسین بن محمد واعظ استرآبادی» (سلطان حسین واعظ) ۱۸۲
 «سیدحسین بن محمد تقی حسینی استرآبادی» ۱۸۶
 «حسین بن مسعود استرآبادی» ۱۸۷
 «حسین بن موسی استرآبادی» ۱۸۷
 «حمزه انزانی نوکندی استرآبادی» ۱۸۷
 «حمزه بن محمد استرآبادی» ۱۹۰
 «حمزه بن یوسف سهمی جرجانی» ۱۹۰
 «خالص استرآبادی» ۱۹۴
 «خضری استرآبادی» ۱۹۵
 «دوست استرآبادی» ۱۹۶
 «سید دوست محمد بن حبیب الله استرآبادی» ۱۹۶
 «ابوالروح ربیع بن منصور گرگانی» ۱۹۷
 «ربیع گرگانی» ۱۹۷
 «ربیع جرجانی» ۱۹۷
 «رضا (محمد رضا) بن محمد صادق فاضل استرآبادی» ۱۹۹
 «زیاد بن عمر جرجانی» (قمری جرجانی) ۲۰۲
 «سید زین العابدین حسینی استرآبادی» ۲۰۲
 «زین العابدین بن ابوالفتح میرمیران حسینی استرآبادی» ۲۰۳
 «زین العابدین جرجانی» ۲۰۴
 «سید زین العابدین بن هاشم استرآبادی» ۲۰۴
 «سید شریف کلیم استرآبادی» ۲۰۶
 «صدرالدین بن عبدالحسین» ۲۰۷
 «صاعد بن علی جرجانی» ۲۰۷
 «صدرالدین بن علی بن محمد شریف عریبی استرآبادی» ۲۰۸
 «ضامن استرآبادی» ۲۰۹
 «سید ضیاء الدین بن محمد جرجانی» ۲۰۹
 «طاهر محمد بن حسن استرآبادی» ۲۱۱
 «طاهر بن محمد جرجانی» ۲۱۱

- ۴۹۰..... «محمد بن ابراهیم استرآبادی»
 ۴۹۰..... «محمد بن ابوطالب استرآبادی»
 ۴۹۷..... «محمد بن احمد جرجانی»
 ۴۹۸..... «محمد بن احمد غطریفی جرجانی»
 ۴۹۹..... «محمد بن احمد جرجانی»
 ۴۹۹..... «محمد بن احمد جوهری جرجانی»
 ۵۰۰..... «محمد بن احمد موسوی استرآبادی»
 ۵۰۰..... «محمد بن اسماعیل لامعی گرگانی»
 ۵۰۲..... «محمد بن جعفر خزاعی جرجانی»
 ۵۰۳..... «محمد بن حسن استرآبادی»
 ۵۰۴..... «محمد بن تاج‌الدین حسن استرآبادی»
 ۵۰۵..... «محمد بن تاج‌الدین حسن اصفهانی» (فاضل هندی)
 ۵۰۷..... «محمد بن حسن جرجانی»
 ۵۰۷..... «محمد بن حسن ختن استرآبادی»
 ۵۰۸..... «سید محمد بن حسن استرآبادی» (رضی)
 ۵۱۴..... «محمد بن حسین جرجانی»
 ۵۱۵..... «محمد بن حسین عطشی جرجانی»
 ۵۱۶..... «سید محمد بن حسین سماکی استرآبادی» (فخرالدین سماکی)
 ۵۲۴..... «محمد بن حسین عقیلی استرآبادی»
 ۵۲۵..... «محمد بن حسین بدلیسی استرآبادی»
 ۵۲۶..... «محمد بن زین‌العابدین استرآبادی»
 ۵۲۷..... «محمد بن عبدالکریم انصاری استرآبادی»
 ۵۲۸..... «محمد بن عبدالله هلالی استرآبادی»
 ۵۳۷..... «محمد بن عبدالله اصفهانی جرجانی» (ابن مملکت)
 ۵۳۸..... «محمد بن عبدالله جرجانی»
 ۵۳۸..... «محمد بن عبدالله کاتبی نیشابوری استرآبادی»
 ۵۴۵..... «محمد بن عبدالنسی اخباری استرآبادی»
 ۵۷۱..... «سید محمد بن علی بن ابراهیم حسینی استرآبادی»
 ۵۷۷..... «محمد بن علی حائری جرجانی»
 ۵۸۵..... «سید محمد بن علی جرجانی»
 ۵۹۰..... «محمد بن علی حسینی جرجانی»
 ۵۹۱..... «محمد بن علی جرجانی»
 ۵۹۱..... «محمد بن علی جرجانی»
 ۵۹۳..... «محمد بن علی طوسی جرجانی»
 ۵۹۴..... «محمد بن علی ضریر جرجانی»
 ۵۹۵..... «محمد بن عمر (عمرو) جرجانی»
 ۵۹۶..... «محمد بن قاسم استرآبادی»
 ۵۹۹..... «محمد بن خواجگی گیلانی استرآبادی»
 ۶۰۰..... «محمد بن قوجعلی استرآبادی»
 ۶۰۰..... «محمد بن حاجی کامران استرآبادی»
 ۶۰۱..... «سید محمد بن محمدباقر میرداماد استرآبادی»
 ۶۰۱..... «محمد بن محمود گرگانی»
 ۶۰۳..... «محمد بن مدک؟ استرآبادی»
 ۶۰۴..... «محمد بن منصور زرین‌دست جرجانی»
 ۶۰۵..... «سید محمد بن نصرالله استرآبادی»
 ۳۱۴..... «سید شمس‌الدین علی حسینی جرجانی»
 ۳۱۴..... «علی گرگانی»
 ۳۱۵..... «علی بن محمد جرجانی»
 ۳۱۶..... «علی بن محمد بن ابراهیم جرجانی»
 ۳۱۶..... «علی بن محمد حسینی جرجانی»
 ۳۱۷..... «علی بن محمد گرگانی»
 ۳۱۸..... «علی بن محمد جرجانی»
 ۳۱۸..... «علی بن محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی»
 ۳۴۲..... «علی بن محمد حسینی استرآبادی» (شرف‌الدین بن صدرالدین)
 ۳۴۲..... «علی بن محمد حسین استرآبادی»
 ۳۴۳..... «علی بن محمد زبخی جرجانی»
 ۳۴۳..... «سید علی بن محمد (میر سید شریف جرجانی)»
 ۴۲۸..... «علی بن محمد حسینی استرآبادی»
 ۴۳۰..... «علی بن محمد بن محمد شریعتمدار استرآبادی»
 ۴۳۰..... «علی بن محمد بن محمد گرگانی»
 ۴۳۱..... «علی بن محمود استرآبادی»
 ۴۳۱..... «عمار بن رجاء استرآبادی»
 ۴۳۲..... «عیسی بن یحیی جرجانی» (ابو مهمل مسیح جرجانی)
 ۴۴۰..... «عیوقی دهستانی (مجدالدین عیوقی)»
 ۴۴۳..... «فاطمه (بی بی فاطمه) بنت محمدباقر استرآبادی»
 ۴۴۳..... «فتح بن یزید جرجانی»
 ۴۴۵..... «فخرالدین اسعد گرگانی»
 ۴۴۵..... «فضل بن اسماعیل جرجانی» (تمیمی جرجانی)
 ۴۴۹..... «فضل‌الله بن عبدالرحمن نعیمی استرآبادی» (فضل‌الله)
 ۴۵۸..... «فضل‌الله بن محمد جعفر استرآبادی»
 ۴۵۸..... «سید فضل‌الله بن محمد کیای حسینی استرآبادی»
 ۴۶۱..... «میر فهمی استرآبادی»
 ۴۶۲..... «قابوس بن وشمگیر»
 ۴۶۵..... «کمال‌الدین بن حسن سحابی استرآبادی»
 ۴۶۶..... «مجتبی مینوی»
 ۴۷۸..... «محمد استرآبادی»
 ۴۷۹..... «محمد استرآبادی»
 ۴۷۹..... «محمد استرآبادی»
 ۴۸۰..... «محمد استرآبادی»
 ۴۸۱..... «محمد بزومی استرآبادی»
 ۴۸۲..... «شمس‌الدین محمد جرجانی»
 ۴۸۲..... «محمد جرجانی جهرمی»
 ۴۸۲..... «محمد رضایی استرآبادی»
 ۴۸۳..... «شمس‌الدین محمد عجیبی گرگانی»
 ۴۸۴..... «سید جمال‌الدین محمد حسینی استرآبادی»
 ۴۸۵..... «سلطان محمد صدقی استرآبادی»
 ۴۸۶..... «محمد مروزی استرآبادی»
 ۴۸۷..... «محمد نامی استرآبادی»
 ۴۸۸..... «محمد نصرآبادی استرآبادی»
 ۴۸۹..... «محمد بن ابراهیم استرآبادی»

۷۶۷..... «محمد کیا جرجانی»
 ۷۶۷..... «محمد محسن بن محمد مومن استرآبادی»
 ۷۶۸..... «سید محمد معصوم بن محمد امین استرآبادی»
 ۷۷۰..... «میر محمد معین استرآبادی»
 ۷۷۱..... «سید محمد مقیم بن حسین استرآبادی»
 ۷۷۲..... «محمد مومن بن دوست محمد استرآبادی»
 ۷۷۴..... «سید محمد مومن بن علی حسینی استرآبادی»
 ۷۷۶..... «محمد مومن بن محمد زمان تنکابنی استرآبادی»
 ۷۷۶..... «محمد مهدی بن محمد شفیع استرآبادی»
 ۷۸۲..... «محمد مهدی بن محمد نصیر استرآبادی» (میرزا مهدی خان منشی)
 ۷۹۵..... «محمد یوسف حائری استرآبادی»
 ۷۹۸..... «محمد یوسف جرجانی»
 ۷۹۹..... «سید محمد یوسف بن حسن یا حسین حسینی استرآبادی»
 ۸۰۰..... «محمد یوسف بن ضیاء الدین حسینی استرآبادی»
 ۸۰۰..... «محمد هاشم فروزی استرآبادی»
 ۸۰۲..... «محمود صابر استرآبادی»
 ۸۰۳..... «سید محمود بهبهانی گرگانی»
 ۸۰۴..... «محمود بن محمد حسن شریعتمداری استرآبادی»
 ۸۰۶..... «سید مرتضی بن اسماعیل بن حسین جرجانی»
 ۸۰۷..... «سید مرتضی بن فتح علی استرآبادی»
 ۸۰۷..... «سید مرتضی بن رحیم ذیحی»
 ۸۱۰..... «مسیح بن محمد سعید تهرانی استرآبادی» (میرزا مسیح مجتهد)
 ۸۱۴..... «میر معین الدین بن محمد شیرازی» (میر مختوم شریفی)
 ۸۱۴..... «میر معین الدین محمد بن عبدالباقی شیرازی»
 ۸۱۵..... «مهدی بن حسن جرجانی»
 ۸۱۶..... «مهدی استرآبادی»
 ۸۱۷..... «نادر بن محمد بن قاجار استرآبادی»
 ۸۱۹..... «حسن بن حسین استرآبادی» (فاضل استرآبادی)
 ۸۲۰..... «نجیبی استرآبادی»
 ۸۲۰..... «سید نصیر بن حسن حسینی استرآبادی»
 ۸۲۱..... «نظام الدین بن حسین استرآبادی»
 ۸۲۴..... «نعم بن عبدالمملک استرآبادی»
 ۸۲۵..... «وفایی استرآبادی بن قاسم»
 ۸۲۶..... «هادی بن محمد حائری استرآبادی»
 ۸۲۶..... «هاشم بن جلال فروزی استرآبادی»
 ۸۲۷..... «یحیی بن حسین شجری جرجانی»
 ۸۲۸..... «یحیی بن علی استرآبادی»
 ۸۲۸..... «یحیی بن محمد استرآبادی»
 ۸۲۸..... «یحیی بن محمد جعفری جرجانی»
 ۸۲۸..... «یحیی بن محمد علوی زبیری جرجانی»
 ۸۳۰..... «یوسف جزئی استرآبادی»
 ۸۳۰..... «سید یوسف علی بن محمد حسینی اصم استرآبادی»
 ۸۳۳..... «یوسف بن عبدالله زجاجی جرجانی»
 ۸۳۵..... «یوسف بن علی جرجانی»
 ۸۳۶..... «یوسف بن قاسم استرآبادی»

۶۰۶..... «محمد بن نظام الدین استرآبادی»
 ۶۰۷..... «محمد بن یحیی صولی جرجانی» (ابوبکر صولی شطرنجی)
 ۶۱۰..... «محمد بن یحیی جرجانی»
 ۶۱۱..... «محمد ابراهیم بن محمد خلیل استرآبادی»
 ۶۱۲..... «محمد ابراهیم بن مهدی قلی ظهیر الدوله قاجار»
 ۶۱۲..... «محمد اسماعیل مهرعلی گرگانی»
 ۶۱۳..... «محمد امین بن محمد شریف استرآبادی»
 ۶۲۰..... «سید محمد باقر بن احمد موسوی حسینی طالبان استرآبادی»
 ۶۲۱..... «محمد باقر محمد استرآبادی»
 ۶۲۲..... «سید محمد بن محمد حسن استرآبادی مشهور به میرداماد»
 ۶۲۰..... «محمد بن محمد استرآبادی»
 ۶۷۱..... «محمد تقی استرآبادی»
 ۶۷۱..... «محمد تقی بن اسماعیل استرآبادی»
 ۶۷۱..... «محمد تقی خیال استرآبادی»
 ۶۷۱..... «سید محمد تقی بن حسن ظهیر حسینی استرآبادی»
 ۶۷۵..... «سید محمد تقی بن علی الوهاب شهیدی استرآبادی»
 ۶۷۷..... «محمد تقی بن محمد اسماعیل استرآبادی»
 ۶۷۸..... «محمد جعفر بن سیف الدین شریعتمداری استرآبادی»
 ۷۱۹..... «محمد جعفر بن محمد ظاهر استرآبادی»
 ۷۱۹..... «محمد جعفر بن یوسف شریعتمدار استرآبادی»
 ۷۲۰..... «محمد حسن حائری استرآبادی شهرستانی»
 ۷۲۰..... «سید محمد حسن بن علی حسینی حائری استرآبادی»
 ۷۲۰..... «محمد حسن بن محمد جعفر شریعتمداری»
 ۷۲۰..... «محمد حسن بن محمد علی استرآبادی»
 ۷۲۷..... «محمد حسین شمس العلماء گرگانی»
 ۷۲۸..... «محمد حسین استرآبادی»
 ۷۲۸..... «محمد حسین بن محمد زمان استرآبادی»
 ۷۲۹..... «محمد حسین بن یحیی گرگانی گیلانی»
 ۷۲۹..... «محمد رضا استرآبادی»
 ۷۳۰..... «سید محمد رضا بن ابوالقاسم حسینی کمالی استرآبادی»
 ۷۳۲..... «محمد رضا بن علی شریعتمداری استرآبادی»
 ۷۳۴..... «محمد رضا بن محمد صادق استرآبادی»
 ۷۳۴..... «محمد شفیع بن محمد صالح استرآبادی»
 ۷۳۶..... «محمد شفیع بن محمد علی استرآبادی»
 ۷۳۹..... «محمد صادق حائری استرآبادی»
 ۷۴۰..... «محمد صالح بن محمد تقی استرآبادی»
 ۷۴۳..... «محمد صالح بن محمد مومن استرآبادی»
 ۷۴۳..... «محمد صلاح بن بدرالدین محمد جرجانی»
 ۷۴۴..... «محمد علی فخر الوزرای استرآبادی»
 ۷۴۵..... «محمد علی گرگانی»
 ۷۴۶..... «محمد علی قسمتی استرآبادی»
 ۷۴۶..... «محمد علی بن احمد استرآبادی»
 ۷۴۷..... «محمد علی بن محمد علی استرآبادی»
 ۷۴۸..... «محمد قاسم بن غلامعلی هندوشاه استرآبادی»
 ۷۵۲..... «محمد کاظم بن محمد شفیع حائری استرآبادی»